

НАША ЦЕРКВА - КИЇВСЬКИЙ ПАТРІАРХАТ

РЕЛІГІЙНИЙ БЮЛЕТЕНЬ ЧАСОПISУ «БОРИСТЕН»

ВИДАННЯ БЛАГОСЛОВИВ ПРЕДСТОЯТЕЛЯ УПЦ КП ФІЛАРЕТ №12 (160) 2016 рік

РІЗДВЯНЕ ПОСЛАННЯ 2016 / 2017 р

РІЗДВЯНЕ ПОСЛАННЯ
ПАТРІАРХА КИЇВСЬКОГО
І ВСІЄЇ РУСИ-УКРАЇНИ
ФІЛАРЕТА

ПРЕОСВЯЩЕННИМ АРХІПАСТИРЯМ,
БОГОЛЮБИВИМ ПАСТИРЯМ,
ЧЕСНОМУ ЧЕРНЕЦТВУ ТА ВСІМ ВІРНИМ
УКРАЇНСЬКОЇ ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ
КИЇВСЬКОГО ПАТРІАРХАТУ
ДОРОГІ БРАТТЯ І СЕСТРИ!
ХРИСТОС НАРОДИВСЯ! СЛАВІМО ЙОГО!

Знову ми святкуємо подію, яка сталася понад 2000 років тому, коли Син Божий з'єднався з людською природою. Апостол Павло називає це «великою тайною благочестя: Бог явився у плоті» (1 Тим. 3: 16). Що це означає: «Бог явився»? Бог є дух, дух невидимий. Тому людина не може бачити невидимого. А для того, щоб людина побачила Бога, Він став людиною, народившись від Пресвятої Діви Марії і Святого Духа. Ми знаємо, як народжується немовля від похоті чоловіка і жінки, а ось як народився Син Божий від Діви і Святого Духа – не розуміємо. Тому апостол Павло і називає це народження великою тайною. Для чого треба було Сину Божому стати людиною, тобто в одній особі, в одній іпостасі Сина Божого з'єднати дві природи – божественну і людську? Для Бога це було непотрібно, а для нас, людей, потрібно. Чому для нас потрібно? Тому що внаслідок гріхопадіння Адама і Єви, перших людей, ми стали рабами гріха і смерті. Ніхто з нас не може визволитися від схильності до гріха і смерті. Чи не так? Так! Тому Бог зі Своєї безмежної любові до Свого творіння принижує Себе, з'єднується з нашою людською природою і стає подібним у всьому до нас, крім гріха. Син Божий як життя та істина, ставши людиною, відкрив нам тайну життя світу і людини. Через Нього ми знаємо про священний акт творіння світу волею всемогутнього Бога; знаємо про те, що Божественний промисл керує світом, народами і кожною людиною, що кожен із нас має безсмертну душу, що існує вічне життя, що основою життя є любов – бо Бог є любов, що всі люди рівні за природою, бо вони є творінням Божим і братами між собою. Втілюючись, Син Божий не тільки показав нам путь життя, а подолав у нашій природі гріх. Яким чином? Взяв на Себе наші гріхи через відповідальність за них перед Богом. Взяти на Себе відповідальність – це означає понести за них покарання. І Він ці покарання поніс, з волі Божої, але від грішних людей, які розп'яли Його на хресті. Син Божий, Господь наш Ісус Христос, перетерпів страждання на хресті

добровільно заради нашого визволення від гріха. І помер теж добровільно. Помер заради того, щоб перемогти воскресінням смерть у людській природі. Тепер усі люди мають можливість через віру і покаєння очищатися від гріха, жити праведно і успадковувати Небесне Царство і вічне блаженне життя. Прийде час, коли в наших тілах буде переможена і смерть через загальне воскресіння із мертвих. Усе це звершив для нас, людей, Син Божий через народження від Пресвятої Діви Марії. Не було б Різдва Христового – не було б і спасіння від гріха і смерті. Тому в різдв'яних колядках ми співаємо: «Ой, радуйся земле, Син Божий народився!». Україна святкує Різдво Христове у складних умовах: на Донбасі йде війна, наші найкращі сини і дочки помирають за волю України, люди страждають. Церква закликає вірних до терпіння у стражданнях. Але сенс земного життя полягає не в терпінні, а у праведності і благочесті, в любові один до одного і в любові до Бога. Праведність – це властивість життя людини, коли вона співстраждає і співчуває знедоленим, і виконує покладені на неї обов'язки. Україна – миролюбива держава. З нами правда, а там, де правда, – там Бог, а де Бог – там завжди перемога. Тому ми віримо в нашу перемогу! Дорогі браття і сестри! Пам'ятаймо, для чого народився Син Божий від Пресвятої Діви Марії у Вифлеємській печері. А я вітаю вас із цим великим християнським святом Різдва Христового і з Новим Роком. Вітаю зі святом Президента України Петра Порошенка, Верховну Раду, Український уряд, наші Збройні сили, вірних і мужніх захисників нашої Батьківщини, які не шкодують навіть свого власного життя. Вітаю всіх наших земляків-українців, розсіяних по всьому світу: в Америці і в Канаді, в Європі і в Австралії, які люблять свою Батьківщину і допомагають їй. У ці радісні різдв'яні дні подякуймо нашому Спасителю, Господу нашому Ісусу Христу, за всі Його благодіяння до нас, за радості і скорботи. Будемо благодіяти Його, щоб Він простив усі наші гріхи, вільні і невільні; щоб дарував Україні перемогу над агресором; благословив Українську державу і весь український народ у 2017 році; дарував нам мир, злагоду, єдність; щоб ми керувалися в житті любов'ю до Бога і ближніх, і до України; щоб ми ходили дорогами правди і не звертали на криві дороги. Нехай світлосяйне проміння Вифлеємської зірки осяє наші душі і серця світлом миру, любові і правди!

Христос народився! Славимо Його!

Філарет,
Патріарх Київський
і всієї Русі-України

Різдвяне послання Блаженнішого Святослава

Високопреосвященним і Преосвященним
Архієпископам та Митрополитам,
боголюбивим єпископам, всечесному
духовенству, преподобному монашеству,
возлюбленим братам і сестрам, в
Україні та на поселеннях у світі суцям.
І Слово стало тілом, і оселилося між нами, і ми
славу Його бачили –
славу Єдинородного від Отця, благодаттю та
істиною сповненого.

Ів. 1, 14

Христос рождається! Славимо Його!

Сьогодні наші серця сповнені світлою різдвяною радістю. Предвічний Бог стає людиною, щоб людину навіки поєднати і примирити із Собою. Син Божий стає сином Діви з Назарета, усемогутній Бог робить себе немичною дитиною і дається носити на людських руках. Для нас, християн, це велике і незбагненне Таїнство вочленення Сина Божого є ключем до пізнання природи Господа Бога, Його любові до людського роду та розуміння історії спасіння. Різдво Христове показує нам, ким є Бог і якими повинні бути ми у ставленні до Нього та одне до одного. Споглядаючи на споконвічного Бога, народженого в убогому вертепі, Церква співає: «З лона Отчого зійшов Ти, Чоловіколюбче, і несказаним смиренням прийняв надприродне убозтво. Ти, Господи, зволив поселитися у вертепі і, як дитина, годуєшся грудьми, будиши Творцем і Господом. Тому приведені зорею мудреці приносять Тобі дари, як Володареві створіння, а пастухи й ангели дивуються і кличуть: Слава на висотах Богові, що йде, як людина, на землю родитися» (Неділя перед Різдрвом, хвалитні стихири). У народженні між нами свого єдинородного Сина всесильний Творець всього видимого й невидимого відкриває нам правду про найважливіші та найглибші істини ставлення батьків до власної дитини. Він поводить ся зі своїм творінням як люблячий Батько, який дбає, щоб Його дитина мала все, що потрібне їй для життя і для зросту до зрілості, на Його Образ і Подобу. А в постаті Пречистої Богородиці Він об'являє нам велич матері, яка ділиться власним тілом, щоб привести дитину на світ, і день та ніч у ніжності й відданості чуває над нею, обдаровуючи її найвищими силами своєї душі, своїм духовним світом, сповненим благодаті Святого Духа. Єдинородний Син Божий, «Бог істинний від Бога істинного», виконуючи волю свого Отця, захотів зачатися і виношуватися дев'ять місяців у материнському лоні та народитися у всій немочі й слабкості людської природи, «вид раба прийнявши» (пор. Фил. 2, 7). Він

не просто став людиною, а взяв на себе всю людську вразливість і беззахисність і, ставши немовлям, особисто пережив усі труднощі й небезпеки, пов'язані з людським буттям. У Христі Ісусі Бог назавжди взяв на себе повноту того, що зветься «бути Людиною» – усі виміри людського існування з усією його величчю, але водночас з усією його драматичністю. На основі такого боголюдського досвіду Всевишній знає про те, що мене болить, чому я плачу чи радію. Він знає кожного з нас, тому що аж до кінця світу продовжує жити з людиною і в людині. Він продовжує страждати в кожному людському терпінні, радіє кожною нашою радістю, продовжує вмирати в кожному смертному, продовжує бути переслідуваним і приниженим у кожній особі, яку сучасний світ відкидає і зневажає. Різдво – це народження Бога в мені, вочленення Сина Божого в моїй життєвій історії, у моєму житті, хоч би яким нікчемним чи складним воно мені видавалося. Тож моє життя в будь-якому разі має сенс, бо те, що є моє особисте, навіки стало і Його особистим! Сьогодні Христос-Господь народжується в історії нашого народу і його святої Церкви «задля нас, людей, і нашого ради спасіння». У цю історичну мить, яку ми соборно переживаємо, Він «може спасти повіки тих, які через Нього до Бога приступають, бо Він завжди живий, щоб за них заступатися», як читаємо в Посланні до євреїв (7, 25). Але як колись у Вифлеємі Ісус потребував Марії та Йосифа, щоб внесли Його у світ людини, так сьогодні Він потребує нас, християн третього тисячоліття, аби ми своєю вірою впровадили Його у наш світ, сучасну історію і культуру. Навіть більше, мусимо ввести Христа, сьогодні рожденного задля нашого

спасіння, в усі закутки особистого, сімейного і суспільного життя. Бог хоче туди ввійти і бути там особисто присутнім, однак поважає нашу волю і чекає на нашу відкритість до Нього. Тож від нас залежить – впустити Ісуса Христа до себе або зачинити перед Ним двері, як це було із заїздами у Вифлеємі. Де Бога приймають – усе оживає і відновлюється. Хто відкриває Йому своє серце, отримує надію, новий сенс власного існування сьогодні і в майбутньому. І навпаки, де Його викидають чи не пускають – усе завмирає, піддається тлінню, занепадові й корупції. Там людина перебуває під владою смерті, під впливом фальшивих божків, насильства й брехні та, врешті, втрачає сенс власного життя, надію на завтра, бо все вмирає на її очах вже сьогодні. Тому святкуймо Різдво Христове, впускаючи Спасителя, що народжується, у все, що є нашим сокровенним. Огортаймо Його пелюшками нашого особистого, сімейного та суспільного життя. Зігриваймо Його нашою живою вірою. Відважно прямуймо за Ним нашою надією, як мудреці за різдвяною зорею. Хай наше сьогодні буде освітлене ніжною любов'ю, яку виливає на нас Божественне Дитя. В особистому житті бережімо себе від гріха та чинімо добро. Стараймося, щоб наші думки та життєві рішення були сповнені Богом. Живімо так, щоб усі наші ближні побачили, що ми діти Божі, бо йдемо за Його Словом і Його Заповідями. У складних життєвих обставинах не забуваймо, що Господь Бог нас любить своєю безмежною любов'ю, яка більша за наші промахи і невдачі, сильніша за наші гріхи та провини. Наш Творець хоче, щоб ми повсякчас були здатні цю Його любов вносити в життя інших – втілювали її в наших стосунках і вчинках. Різдво Христове – це не тільки історична подія «у дні Ірода, царя юдейського» (Лк. 1, 5). Різдво Христове – це духовна подія безнастанної Божої присутності, яка втілюється в кожному мить і на кожному місці, яка здійснюється для мене і в мені. У нашому сімейному житті стараймося в усьому жити в любові й злагоді. Батьки, пам'ятайте, що найчастіше діти творять образ Бога на основі вашої поведінки, вашої любові одне до одного, вашої самопожертви, щедрості й життєвої радості. Виховуйте їх до щирої молитви насамперед власним прикладом. У всьому пам'ятайте, що ваші діти доручені вам самим Творцем і Небесним Батьком, щоб ви їх зростили в любові до Нього і на Його славу. Саме в ці святочні дні творіть для своїх дітей прекрасні спомини Різдвяних свят, щоб вони могли відчувати радість християнського життя, яка дає можливість долати всі труднощі й негаразди. У нашому суспільному житті, особливо серед нинішніх економічних, політичних та воєнних викликів, пам'ятаймо, що з нами – Бог! Ми не

самотні серед болю, страждань і крові в цій війні. У своєму Різдві Господь воплочується і сьогодні, у той історичний момент, в якому нам доводиться жити і вмирати, будувати і відроджувати, захищати нашу Батьківщину від ворога і лікувати рани минувшини та сьогодні. Це до нас у день Різдва Христового звертається ап. Павло із закликом до святості життя: «...щоб Христос вірою оселився у серцях ваших, а закорінені й утверджені у любові – ви спромоглися зрозуміти з усіма святими, яка її ширина, довжина, висота і глибина, і спізнати оту любов Христову, що перевищує всяке уявлення, і таким чином сповнились усякою Божою повнотою» (Еф. 3, 17–19). Ми, як християни, покликані сьогодні, подібно до євангельських пастишків, що першими прийняли звістку про народження Спасителя, нести її у світ і ділитися нею з ближнім. Виконуючи це різдвяне завдання, наповнюймо наші оселі, храми та всю нашу землю співом прабатьківської коляди. Нехай колядує сьогодні вся Україна і всі усюди, де б'ється українське серце! Нехай радість нинішнього празника сповнює нас надією на перемогу, не нашу, а Христову, який єдиний зможе об'єднати те, що видається нам сьогодні безнадійно роз'єднаним, як в Україні, так і в широкому світі.

Принесімо новонародженого Спасителя в наших колядках до кожного, хто сьогодні сумує чи почуватється самотнім. Поділімося нашою радістю та Святою вечерею з тими, хто спраглий і голодний справедливості та людської уваги. Завітаймо до тих, хто ув'язнений, перебуває на чужині чи в дорозі. Принесімо небесне світло Різдва до пораних і страждених. Згадаймо в молитвах про полонених, хто зазнає знущань і волає до Бога про світло надії під обстрілами на так званій лінії розмежування, на окупованих територіях на Сході України та в Криму. Думками і молитвою єднаймося з нашими воїнами, які відважно захищають наше Різдво. Не забуваймо і про тих, хто з нетерпінням чекає на їх щасливе повернення додому.

Хоч би де ви були, дорогі браття і сестри, від наймолодшого до найстаршого, чи в Україні, чи на поселеннях, зі щирого серця бажаю кожному з вас смачної куті, веселих свят Різдва Христового та щасливого і благословенного нового року!

Христос рождається! Славимо Його!
† СВЯТОСЛАВ

Дано в Києві,
при Патріаршому соборі Воскресіння
Христового,
у день Святого всехвального апостола Андрія
Первозванного,
13 грудня 2016 року Божого

«Офіційним рядком»

Прем'єр-міністр України Володимир Гройсман привітав Святейшого Патріарха Філарета з днем тезоіменитства

14 грудня 2016 року Прем'єр-міністр України Володимир Гройсман відвідав резиденцію Предстоятеля Київського Патріархату та привітав Святейшого Патріарха Філарета з днем тезоіменитства.

Прем'єр-міністр привітав Патріарха з Днем його небесного покровителя – святого праведного Філарета Милостивого і від імені Уряду України висловив подяку Українській Православній Церкві Київського Патріархату за духовну і моральну підтримку України, українського війська і народу. Під час зустрічі Предстоятель Київського Патріархату та Прем'єр-міністр обмінялися думками щодо стану та перспектив розвитку міжконфесійних і державно-церковних відносин в Україні, також обговорили сучасну соціально-політичну ситуацію в Україні, зокрема становище в окупованому Криму та на Донбасі. Володимир Гройсман наголосив, що Уряд високо цінує діяльність і громадянську позицію Української Православної Церкви Київського Патріархату, її зусилля зі зміцнення української державності, консолідації суспільства, духовного і морального вдосконалення. У зустрічі також взяли участь: Патріарший намісник митрополит Переяслав-Хмельницький і

Білоцерківський Епіфаній та керуючий справами Київської Патріархії архієпископ Вишгородський Агапіт.

День тезоіменитства Святійшого Патріарха Філарета

14 грудня Православна Церква відзначає день пам'яті святого праведного Філарета Милостивого, який є також і днем тезоіменитства Святійшого Патріарха Київського і всієї Руси-України Філарета. За традицією з цієї нагоди до столиці прибули архієреї Української Православної Церкви Київського Патріархату для того, щоб розділити радість свята у спільному богослужінні.

13 грудня 2016 року, напередодні свята, Патріарх Київський і всієї Руси-України Філарет у Володимирському кафедральному соборі звершив Всенічне бдіння. Предстоятелю співслужили єпископат Церкви і духовенство Києва та інших епархій України.

Під час поліелею Предстоятель помазував вірян освяченим елеєм.

У сам день свята, 14 грудня, Святійший Патріарх Філарет відслужив Божественну літургію у Володимирському соборі. За богослужінням також молились викладачі та студенти Київської православної богословської академії, ченці столичних монастирів та Волинської епархії, духовенство, яке прибуло привітати свого Першосвятителя.

Після літургії та подячного молебня від імені Священного Синоду, архіпастирів, духовенства та мирян Святійшого Владика привітав Патріарший намісник, ректор Київської православної богословської академії, митрополит Переяслав-Хмельницький і Білоцерківський Епіфаній:

Ваша Святосте, високодостойний наш владико й молитовний отче!

У цей грудневий зимовий день величні дзвони Свято-Володимирського храму – патріаршого кафедрального собору Української Православної Церкви Київського Патріархату – скликають всю українську паству – архіпастирів, пастирів, ченців і мирян – для спільної молитви за свого Предстоятеля у день пам'яті святого праведного Філарета Милостивого.

Рік, що завершується, ознаменувався відзначенням на високому церковно-державному рівні 50-літнього перебування Вашої Святості на древній і славній Київській кафедрі.

Варто зазначити, що, згідно з даними останніх соціологічних опитувань, майже 65% українців вважають себе православними, при цьому більшість з них ідентифікують себе саме з правдивою Українською Православною Церквою – Київським Патріархатом, а найвищий рівень довіри з-поміж церковних

ієрархів серед українського народу – саме до Вас, Святійший наш владико. В одному з інтерв'ю Ви зазначили, що Київський Патріархат виховує паству в душі любові до Батьківщини, до нашої мови і традицій. Московський ж Патріархат виховав паству в душі єдності з Москвою. Тому на цьому ґрунті й виник сепаратизм. Ви засвідчуєте, що «український народ побачив, що Москва тягне в неволю. Піднявся патріотичний рух, який зараз не здолати. Сьогодні українська армія сильна, Москва силою зброї Україну не захопить. Бо дух перемагає, а не зброя». І така велика підтримка українським народом своєї Церкви свідчить, що іншого шляху, як утвердження незалежної помісної Української Церкви, немає.

День Вашого тезоіменитства пов'язаний з Вашим чернечим постригом, адже саме в далекому 1950 році Ви отримали ім'я на честь святого праведного Філарета Милостивого.

Успадкувавши від свого небесного покровителя риси милосердя і благодійності, Ви за покликом серця упродовж останніх місяців уже двічі відвідали зону проведення антитерористичної операції на Сході нашої держави, яка є для Вас Вашою малою батьківщиною. Своїм палким, але люблячим словом Ви надихаєте до боротьби за волю й незалежність України та захисту її суверенітету й територіальної цілісності й недоторканості. Українська держава все міцніше стає на ноги. Відбуваються незворотні процеси здійснення реформ, хоч багато з них ідуть не так швидко та не так вдало, як хотілося б. Та, мабуть, найважче йде боротьба з нашою внутрішньою духовною корозією – масштабним і ганебним тотальним явищем корупції. Ви, подібно до старозавітних пророків

яких називали голосом совісті народу, невпинно на усіх рівнях свідчите, що «корупція – головне зло для нашої держави, яке є навіть більш небезпечним, ніж кремлівська агресія». Віримо, що завдяки Вашим молитвам нашому народові вдасться подолати цей гріх і вирватися з цих тенет диявола.

Ваша Святосте!

Від Священного Синоду, Синодальних управлінь, єпископату, духовенства, чернецтва, духовних навчальних закладів та усієї повноти Української Православної Церкви Київського Патріархату вітаємо Вас із днем Вашого тезоіменитства.

Засвідчуємо Вам синівську любов, ревні за Вас молитви та бажаємо Вам довгих і благословених років життя для служіння на великому винограднику Христовому, яким є наша багатомільйонна Українська Церква!

Іс полла еті Деспота!

Владика Епіфаній подарував Його Святості просфору та букет квітів.

Після вітання до присутніх з повчальним словом звернувся Святіший Патріарх Київський і всієї Руси-України Філарет:

Ваші преосвященства, всечесні отці, дорогі браття і сестри!

Насамперед я хочу подякувати всім вам за ваші молитви, не тільки за мене, а й за нашу Україну, за наш український народ. І ми сьогодні зібрались у цьому величному кафедральному соборі на честь великого князя Володимира, щоб ще раз помолитись і за самих себе, помолитись за прощення наших гріхів, і помолитись, насамперед, за наш український народ і за нашу українську державу, яка переживає непрості часи. Але, ми віримо, що є Бог? Віримо. А якщо є Бог, то бачить Він все, що відбувається у нашому суспільстві, у нашій державі? Бачить. Чого Він хоче від нас? Страждань? Смерті? Заради визволення від страждань і смерті Він віддав Свого Сина, щоб подолати і смерть і страждання і гріх. То не страждання Бог від нас чекає. А чекає від нас покаєння у своїх гріхах. Не випадково ми страждаємо від агресора, так званого «старшого брата». Чому Господь попустив страждати нам? А для того, щоб ми покаялись, очистились від гріхів. Всі добре знаємо, що несправедливості у нашому суспільстві багато, особливо в судах, багато корупції. Треба у цьому каятись нашому народу чи не треба? Хто грішить? Тільки той, хто бере хабар? А той, хто дає, хіба не грішить? Грішить. І той, хто бере і той, хто дає. Тому, що несправедливість і в одного і в другого.

Так ось, щоб ми виправились Господь посилає нам страждання. А в стражданнях людина виявляється такою, якою вона є. Має вона любов чи не має? Тому що любов є основа духовного

життя. Там, де любові нема, там духовного життя нема. І там нема виконання заповідей Божих. І Господь для того, що пробудити в нас оцю любов, посилає нам ці випробування. І діють ці страждання? Діють. І через армію нашу діють. Тому, що молоді люди, і не тільки молоді, віддають своє життя. Яка сила штовхає їх на цей подвиг? Любов! Бо якби вони не любили свою сім'ю, свій народ, свою землю і свою державу, вони не пішли б туди. Тим більше добровільно! А ті, які і не можуть воювати, захищати зі зброєю, підняли цілу хвилю волонтерства, гуманітарної допомоги. А точніше виявлення співстраждання до людей страждаючих. Який результат буде цього? Гірше буде чи краще? Для чого Господь попускає ці страждання, і цю війну і цю смерть? Для того, щоб зробити нас гіршими? Ні. Господь хоче зробити нас кращими, і тому приведе нас до кращого. А кращим – це, насамперед, буде перемога. Обов'язково буде перемога. І буде мир, і народ стане кращим, ніж він зараз є. Тому, дорогі браття і сестри, треба покладати надію на Бога. Чуєте, ми постійно виголошуємо молитву: «Нехай до нас будуть додані слова Мойсея». Які слова? «Стійте, і побачите спасіння від Господа». Перемога наша прийде від Господа. Тому що ми хочемо миру, ми не хочемо війни. Ми не бажаємо і російському народу страждання. Ми хочемо, щоб і вони жили в мирі. Але не можемо підтримувати зло, не можемо підтримувати агресію. І тому боронимо нашу землю, захищаємо нашу державу. І все це робимо для однієї мети – для вічного блаженного життя. Заради цього ми все це робимо: і молимося, і служимо, і працюємо. Для вічного життя. І тому нехай праведний Філарет Милостивий буде для всіх нас взірцем як треба жити у цьому світі. Він мав сім'ю, став святим. А це значить, що кожна людина, яка живе у світі цього гріховного, може стати святою. Може, як він став, але для цього треба бути милостивим, треба мати любов. Хочете у Царство Небесне? Любіть, тому що Царство Небесне – це Царство любові. Якщо хто не любить – не може бути у Царстві любові. Істина проста. Господь показав нам як треба любити, і на притчі самарянина, і на житті праведного Філарета Милостивого. Він допомагав всім, хто до нього звертався. При чому, віддавав все на шкоду, навіть, свій сім'ї. А допомагав, тому що любив, співстраждав. Так і ми повинні оце робити. Можемо ми це робити чи не здатні ми на це? Здатні, тільки треба бажати і просити Бога, щоб Божественну благодать посилав, допомогу, щоб ми були такими, як святий праведний Філарет Милостивий. Тому ми і звертаємось сьогодні в молитвах до святого праведного Філарета Милостивого, щоб він допоміг нам своїми молитвами перед Богом

уподібнюватись йому, його любові до людей. І якщо ми буде бажати, то Господь обов'язково допоможе. Ось ми чули слова Ісуса Христа в Євангелії: «Чи є між вами така людина, яка, коли син її попросить у неї хліба, подала б йому камінь? І коли попросить риби, подала б йому змію?» Ні. Так і ми, якщо ми звертаємось до Бога: «Господи, допоможи нам стати кращими». Хіба Він не допоможе? Допоможе. Тільки треба бажати і просити. Нехай Господь, по Своїй милості, допоможе нам, насамперед перемогти ворога, захистить нашу державу, навести порядок у країні, а головне – привести нас до вічного блаженного життя.

Йому слава навіки віків. Амінь.

Козацьким многоліттям Святійшого Владику привітали хори, які брали участь у богослужінні: Патріарший та кліросний хори Володимирського собору та хор Київської православної богословської академії.

Впродовж дня Патріарх Філарет приймав вітання від архієреїв і духовенства,

громадських і політичних діячів та парафіян.

«З редакційної пошти»

Шановна редакція!

У « Бористені» но. 9 за 2016 рік мене дуже зацікавила стаття "Для подружжя з Дніпра хобі стало бізнесом у Кракові". Не зрозумів що означає слово "хобі". Подививсь в Український-Анлійський словник і знайшов що "хобі" перекладаєть англійською на "hobby". Знов почав читати статтю і зупинивсь на слові "хенд-мейд". Що означає слово "хенд-мейд"? Ага..... додумався..... це мабуть переклад з Анлійської "hand-made" (руками зроблено). Все стало зрозуміло. Мабуть в Українській абетці відкинули букви "г". Знов подививсь в словник і знайшов в Українській абетці букву "г". То чому ж перекладеться Американська буква "h" на Українську букву "х" а не "г"? Чи це є залишки впливу московської абетки в якій нема букви "г"? Англійська буква "h" фонетично вимовляється "ейч", але читається як Українська буква "г" а не буква "х". Наприклад:

house (хата)..по Українські звучить....

гаус...а не..хаус

hand (рука)....по Українські звучить...

генд...а не..хенд

horse (кінь)...по Українській звучить...

горс..а не..хорс

А як що не так, то тоді по московські треба відкинути букву "г" в Українській

абетці і перемінити Українські слова...

гриби.....на.....хриби
горілка....на.....хорілка
гарбуз.....на.....харбуз

Якщо будем присвоювати чужі слова і будем вживати їх як Українські, то на мою думку ми повинні висловлювати ті слова так як вони звучать на чужій мові.

Чи не так?

Віктор Бабанський (Нью-Джерзі, США)

«Адреси доброти»

УКРАЇНЦІ США ДОПОМОГЛИ СПОРУДИТИ ЦЕРКВУ УПЦ КП В ІЗЯСЛАВІ

18 грудня відбулася знакова подія у нашому місті. Освятили ще один храм УПЦ Київського Патріархату та заклали наріжний камінь під будівництво Свято – Миколаївського собору. Богослужіння очолив Митрополит Хмельницький і Кам'янець - Подільський Антоній у співслужінні з духовенством Хмельницької єпархії. Ще рік тому на цьому місці стояв напіврозвалений колишній будинок культури, який на даний час вже майже демонтований завдяки наполегливій праці наших прихожан. 21 лютого цього року було освячено територію і поставлено хрест, біля якого розпочалися богослужіння. Наприкінці травня розпочали будівництво невеликого храму, в якому будуть проводитись богослужіння на час будівництва собору. Відтоді пройшло не багато часу і зараз громада має чудовий храм, у якому щонеділі і щосвята проводяться богослужіння.

Ми, прихожани храму Святителя Миколая Чудотворця разом з настоятелем о. Володимиром Ковальчуком хочемо висловити слова вдячності для усіх, хто на прохання пані Мирослави Гаюк - Дмитріюк допоміг коштами на будівництво цього храму. Ваша допомога є дуже важливою для нас, адже на даний час Україна переживає дуже важкі часи і ми власними коштами не в змозі самотужки побудувати такий собор, але віримо, що з допомогою небайдужих людей ми це зробимо. Сказано у Святому Письмі: «Блаженні милостиві, бо вони помилувані будуть...» (Мф. 5, 7). Тому нехай Господь Бог дає Вам всім здоров'я, щастя та Божого благословіння і примножує Ваші земні і небесні блага на многії і благії літа.

З повагою настоятель Митр. протоієрей о. Володимир Ковальчук та громада храму Св. Миколая Чудотворця м. Ізяслав.

Храм Святителя Миколая Чудотворця та проект його добудови

Духовенство УПЦ КП після освячення храму Святителя Миколая Чудотворця.

«Адреси доброти»

Родина Антона та Ольги Філімончук разом з Петром Китасти́м з США зігріли своєю увагою бійців АТО.

Україна об'єдналась у ці важкі, непередбачені часи. Лихо, що прийшло на наші лани і ліси, згуртувало кожного свідомого громадянина країни. Будь-то пенсіонер чи старшокласник – усі бажають внести свій вклад в щасливе майбутнє. Допомога бійцям АТО стала пріоритетною задачею кожного, кому не байдужа наша країна, наші люди. І особливо хвилююче якщо руку допомоги простягають через океан. Редакція бюлетеня «Наша Церква – Київський Патріархат» доручили продовольчі пакети зразу в декілька підрозділів ЗСУ бійцям АТО, фонди на придбання яких пожертвували родина Антона та Ольги Філімончук і Петро Китасти́й з США. Значимими є не лише продукти, котрі дадуть сили захисникам України, а той факт що вони надійшли від українців з Америки. Це свідчить про воістину всепланетарний

український спротив московським нелюдам. Допомогти бійцям АТО – це святий обов'язок кожного українця. Не будьмо байдужими! Від вашого сприяння армії залежить не одне життя наших побратимів. Будьте справжніми дітьми своєї Вітчизни. Не залишайте її в часи скорботи та скрути. Будьте незламними і непохитними! Ви – тил. Ви заорука успішного завершення цієї війни. Слава Україні!

Влас. Інформ.

«Духовні провідники нації»

Сьогоднішній поступ УПЦ Київського Патріархату виник не на порожньому місці. Наш народ вже мав свою незалежну та соборну Церкву. Українську Автокефальну Православну Церкву що виникла під час національно-визвольних змагань 1917-1921 рр. Та, на жаль, призупинила своє існування в кінці 1930-х років внаслідок терору та репресій влади СРСР. Вирішальну роль в розбудові УАПЦ відіграв Митрополит Василь в миру Василь Костянтинович Липківський. Український релігійний діяч, церковний реформатор, проповідник, педагог, публіцист, письменник і перекладач, борець за автокефалію українського православ'я, творець і перший митрополит Київський і всієї України відродженої 1921 року Української Автокефальної Православної Церкви. У 1919-1927 рр. – останній настоятель та доглядач Софії Київської. За визначенням академіка Агатангела Кримського – «апостол українського релігійно-національного відродження». За час митрополичого служіння доклав надзвичайних зусиль до розбудови української православної церкви та спромігся перетворити її на впливовий фактор життя тогочасного українського суспільства. Відвідав з особистими візитами понад 400 парафій, де зустрічався з вірними УАПЦ та проповідував. Здійснив численні переклади українською мовою богослужбової та релігійної літератури. Є автором «Історії Української церкви».

У віці 73 років розстріляний за вироком «трійки» НКВС. Точне місце поховання невідоме (на Лук'янівському цвинтарі в Києві встановлено символічний пам'ятний хрест). 1989 року реабілітований «за відсутністю складу злочину». Рішенням III помісного Собору УАПЦ канонізований, 27 листопада 1997 року Василь (Липківський) шанується як святий священномученик. На превеликий жаль, сьогодні в Україні і держава, і релігійні чинники можна сказати відсторонилися у справі увіковічення пам'яті про митрополита Липківського, мало що робиться для пропаганди його душпастирської і теологічної спадщини. Напевно, через ту чи іншуполітичнукон'юнктурувладанемовби «не помічає» цього світоча духовного відродження української нації. Схоже на те що вона омине своєю увагою цю визначну постать і у 2017 році, коли виповнюється вісімдесятиліття з дня смерті митрополита Липківського. До честі православної громади західної української діаспори вона зберігає і шанує пам'ять про предстоятеля УАПЦ. Вміщуємо у цьому числі доповідь українського громадського активіста з США Петра Матули «Митрополит Василь Липківський і відродження Української Православної Церкви», яка була проголошена з нагоди посвячення пам'ятника Митр. В. Липківському на українському цвинтарі у Бавнд-Брук в Америці.

Фідель Сухоніс, редактор

Митрополит Василь Липківський і відродження Української Православної Церкви

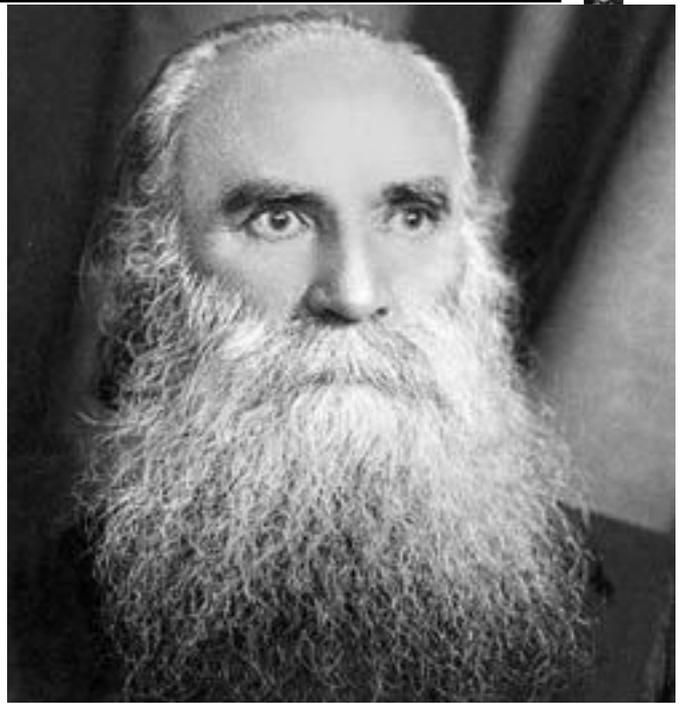
**Доповідь з нагоди посвячення
пам'ятника Митр. В. Липківському,
Баунд Брук, Н.Дж., 22 жовтня 1983 р.**

Відкриття і посвячення пам'ятника може бути поворотним моментом у житті одиниць і громад. Так було, напр., з відкриттям пам'ятника батькові української літератури Іванові Котляревському у Полтаві 1903 року. Дмитро Чуб (Нитченко) так описує ту історію: «В гнітючій атмосфері упослідження і заборони української мови і української культури, події навколо відкриття пам'ятника Іванові Котляревському створили триумф українства. Багато українців, що були свідками тієї епохальної події, або були добре ознайомлені з нею, рахували початок своєї національної свідомості від тієї дати. Академік Сергій Єфремов писав у 1913 році що «той день багатьом скинув полуду з очей, показавши з одного боку божевільні утиски царського режиму, а з другого - силу української ідеї». Побудова пам'ятника бл. п. Митр. В. Липківському є проблем на поверхню нестримного, самородного джерела з потоком міцних, хатхняючих і оздоровлюючих ідеї і прикладів з історії визвольної боротьби України. Це є триумф спадщини Митр. Липківського і його побратимів. Побудова пам'ятника Митр. Липківському має всі підстави і прикмети бути поворотним моментом для нашої спільноти, а особливо для наших парафій і наших шкіл, бо у спадщині Митр. Липківського вони відкривають нове, свіже, невичерпне джерело християнської моралі, українського патріотизму і приклади відважних і героїчних перемог нашого народу, за чим шукає і на що є спрагнене наше молоде покоління. Щоб краще оцінити працю і обсяги наших людей під проводом Митр. Липківського, ось придивімося лише до контрасту між церковно-національним станом на Україні перед Церквою Митр. Липківського і за неї. Як наша сумна історія каже, від 1686 року • наша Церква втратила свою самостійність (автокефалію), коли то царгородськими патріарх за соболі продав нашу Церкву московському патріархові. Ось як історики і дослідники змальовують до чого докотилася українська Церква і її люд під т. зв. «християнською і канонічною» опікою «старшого брата»: Всеукраїнська Православна Церковна Рада (ВПЦР), якої почесним головою був Митр. Липківський,

так підсумувала наслідки підкорення нашої Церкви: «Московські царі через свою російську церкву пере- водили на Україні свою геноцидну політику, яку вони висловили коротко: «ні українського народу, ні української мови, ні української церкви нема, не було і бути не може». Українська мова була заборонена у церкві і в школах. Церкви й церковні школи стали найуспішнішими центрами русифікації. В них калічилися душі української молоді, в них виховували яничарів України і її Церкви. Український народ, що так був високо піднявся у своєму житті і освіті за часів вільного життя своєї Церкви, за 250 років під московською ієрархією спустився і до самих крайніх меж темряви, не письменства і несвідомості.» Іван Власовський - автор історії Української Православної Церкви, пише: «нівеляційні заходи російської влади щодо церковного українського життя, практиковані продовж XVIII-XIX віків, призвели до того, що пішло в забуття існування УПЦ як національної Церкви українського народу серед самих українців.» Др. Джеймс Мейс - дослідник Голодомору, стверджує, що за той період московської «опіки», Україна була одною з небагатьох країн світу, в якій грамотність населення знизилася. І нарешті Митр. В. Липківський, з характерною для його •стилю мови ясністю і влучністю, про той період сказав: «Українська Церква пролежала в російській домо- вині більше як 200 років». Отже, Митр. Липківський і його побратими унаслідували українську людність закріпачену російською церквою, вихолощену від свідомості про свою окремішність, яка чулася найближчою до Бога, коли молилася не своєю мовою за свого гнобителя царя та годувала на своїх зігнутих спинах російських «батюшок», які, як сарана, розповзлися по всій Україні. За коротких 5.5 років праці Митр. Липківського і його побратимів у ВПЦР, на Україні, там де перед тим не було ні однієї церкви яка б служила рідною українською мовою, там де перед тим не було ні одного українського єпископа-патріота, Церква Митр. Липківського у кінці 1923 року вже нараховувала: понад 2000 українських парафій, понад 3000 українських священників, коло 1000 дияконів та понад 12000 членів Парафіяльних Рад. І за увесь час свого активного життя, мала 34 українських єпископи.

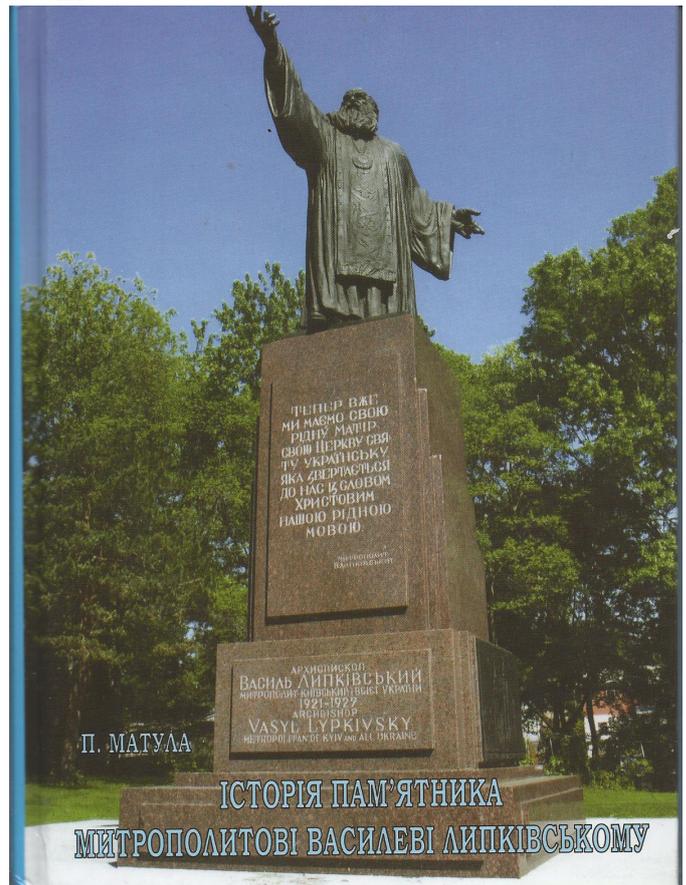
"Хвиля відродженої Української Церкви прокотилася по всій Україні. У багатьох вона розбудила національну свідомість; багато хто відчув у собі приспані національні сили, у багатьох закипіла, зашумувала кров славіних дідів і праділів, борців за волю України, за православну віру і Церкву українську. ВПЦР не встигала задовольняти прохання новостворених парафій давати їм українських священників". Так писав протодиякон Митр. Липківського, Василь Потієнко. Ця хвиля відродженої Церкви розійшлася і поза Україною і гойднула українською людністю по всіх закутках землі. Так обізвалися кубанські українці. Від них приїхала делегація з 5 осіб на чолі з Олексою Сердюком. Те що вони побачили у Святій Софії було, як вони говорили, понад усі їхні сподівання. Олекса Сердюк, людина лагідної вдачі, з вищою освітою, так захопився баченим, що сам висвятився у священники. Вони повернулися на Кубань і там швидко почали закладати українські парафії. Відгукнулися українці Середньої Азії. З Казахстану 9 парафій задекларували свою приналежність до відродженої УАПЦ та прохали прислати їм священників і єпископа. Відгукнулися українці далекого сходу - Маньчурії та Зеленого Клину. Там, під впливом відродженої Церкви розгорнулася широка українізація взагалі, а церкви зокрема. Від них приїхав Голова Ради Української Громади Панас Летута, щоб торкнутися джерела відродження та привезти с собою підручників та церковної літератури. Зголосилися українці Америки й Канади і, як знаєте, сюди було прислано єпископа Івана Теодоровича. Відгукнулися українці з Бразилії, Аргентини, Єгипту і Австралії. І до них дійшли дзвони Святої Софії і вони надсилали до Києва слізьми окроплені густі і щедрі пожертви на рідну відроджену Церкву. Успіхи українців під проводом Митр. Липківського у відродженні своєї Церкви були незмірними. А як взяти під увагу умови в яких українцям довелося воскресати свою Церкву, то наслідки, на правду, межують з чудом. З одного боку, ворожа, як до українців так і до церкви, московсько-комуністична влада; з другого - російська церква, яка продовжувала свою понад 200-літню шовіністично-імперську політику на Україні, не перебираючи засобами. На верхах, вони тероризували всіх священників і єпископів, які проявляли прихильність до Української Церкви. А на низах, вони розпустили по селах своїх агентів (монахів, монашок), які ганьбили і принижували прояви українства по церквах. "Називали українську мову собачою, базарною, придатною лише на те, щоб лаятися, а не Богу молитися, невгодною Богові, забороненою Богом. Придумали страшні пекельні кари для тих хто ходить до української церкви, змушували їх

каяться. Пересвячували храми після того як там послужили українською мовою. Поширювали аргументи, що таїнства, виконані українськими священниками не мають жодної сили і т. п. Дійшли навіть до того, що говорили: як собака запіжить до вітваря, то можна храму не присвячувати, а як український священник зайде - обов'язково треба пересвятити." Та не дивлячись на всі ці неймовірні перешкоди, українці перемогли! Вони відновили, націоналізували і усамостійнили свою Українську Церкву. Як американці кажуть, вони вирвали перемогу із пащі програй. Ця перемога є тим більше цінна і дорога, бо в нашій історії мало перемог. Наша історія, як оцінив один чужинець, є історією втрачених нагод. Митр. Липківський і його побратими не тільки не пропускали нагод, вони їх творили. Ось, у травні 1919 року, з дозволом від російських єпископів прочитати українською мовою лише Євангелію, Митр. Липківський відправляє в Миколаївському Соборі перший раз українською мовою всю Божественну Літургію. А що то була за відправа! "співав хор під керівництвом славного композитора Миколи Леонтовича. До цього дня М. Леонтович написав чудові співи літургійні українською мовою. Ця літургія Миколи Леонтовича завжди лишиться одним з найкращих українських церковних творів. Чудовий спів, виразне, зрозуміле, натхненне, побожне читання рідною мовою псалмів і молитов; художня, глибоко-змістовна, емоційно багата, українсько-патріотична проповідь Митр. Липківського, справили незабутнє враження на віруючих, що не вмщалися в Соборі." За вживання української мови і за те що на цій Службі не поминали московського патріарха Тихона,

, російські єпископи забороняють служити Служби Божі всім тим священикам, які брали участь у відправі у Миколаївському Соборі. У відповідь на цей терор російської церкви, українці урочисто проголошують автокефалію своєї Церкви і цим унезалежнюють українських священиків від московської єрархії. Не менше драматично зводилася боротьба в народі з намулом чужого панування на Україні - боротьба за українську мову, українську традицію, за національну свідомість. Митр. Липківський з воза не злавив, як кажуть, а постійно роз'їжджав, проповідував, повчав і освідомлював свій народ. Дякуючи бл. п. о. Петрові Маєвському і Братству ім. Митр. Липківського, ми маємо тепер доступний нам неоцінимий скарб - книгу ПРОПОВІДЕЙ Митр. Липківського, частину його єства. Дякуючи цій книзі ми маємо добру уяву про те що ніс від себе Митр. Липківський своєму народові і своїй Церкві. "Браття", говорив він, "збулося і пророцьке слово Т. Шевченка, в огні збуджено нашу матір Україну, але окрадено її; вона вже повинна прокинутись, розплющити очі і преобразитись, змити з себе сумні плями невідомости - наслідок тяжкого минулого; прояснити своє лице, вибілити свою одіж, з байраків неволі вийти на гору визволення..." Ми вже згадували якою упослідженою була українська мова на Україні, як тяжко було її вводити у свою рідну Церкву. Яку велику втрату ми були вже потерпіли серед нашого населення, показує наступний уривок з проповіді Митр. Липківського до парафіян якоїсь сільської церкви. З цієї проповіді видно, що Митр. Липківський мусів прикладати чимало зусилля і хисту щоб дійти до свідомости своїх рідних "у сні окрадених гречкосіїв", щоб вони його зрозуміли. "Отже і ми урочисто зустрічаймо тепер Христа, як Царя правди, тієї правди, за яку Він постраждав. Це правда визволення кожного народу, кожної людини, це правда вільного єднання людей, народів; та правда про яку й Тарас Шеченко сказав: "Розкуйтеся, єднайтеся ... в своїй хаті своя правда і сила і воля. Отже й тепер ми, браття, в своїй хаті зустрічаємо Христа своєю правдою, волею, служимо Йому тими дарами, якими Він нас обдарував. Ми український нарід, в це свято зустрічаймо Христа з вербовим віттям, освячуємо вербу. Який-небудь фарисей може й тут причепитися і казати: "Хіба ж це можна зустрічати Христа з вербою? Адже сврейський нарід зустрічав Його з віттям з пальми та фиників, як про гуге й св. письмо каже? (Іоан. 12,13). Це ж образа для Господа, замість розкішного пальмового віття зустрічати Його з нашою бідною вербою!" Коли б хто так казав, відразу показав би свою нерозумність. Бо через що нарід св. землі зустрічав Христа з пальмами? Бо такі дерева ростуть там скрізь і при дорозі.

У нас в Україні росте верба, ми і зустрічаємо Христа вербою. Десь інде на півночі навіть верба не росте, там, звичайно, зустрічають Христа з іншою рослиною, як ознакою перемоги і це для Христа не тільки не образа, а навпаки, ще більш Йому приємно, коли Його кожний нарід зустрічає тим даром, який вирощує йому земля, в якій він живе. Бо краще зустріти Христа своїм власним, хоч і бідним даром, а ніж багатим, але краденим або позиченим. Може ви мене запитаете • на що це ви нам каже- те, це ж усе так ясно? От бачите, це ясно, коли справа торкається пальми та верби. А от, коли справа йде • про мову, тут ще й досі йдуть суперечки — чи чужою слов'янською мовою славити Бога, чи своєю українською. Тепер ще багато між нами українцями є таких, які кажуть: "Все ж таки славити Бога краще слов'янською мовою, ніж українською. Слов'янська, хоч чужа, але священна, а наша українська проста. Як нею до Бога звертатись?" Отже, брате, коли хочеш і в Україні славити Бога все ж таки чужою слов'янською мовою, то зустрічай же Його сьогодні й з чужим пальмовим віттям, а не своєю вербою. Вербу покинь! Не хочеш?! Отже не ганьби нічого свого рідного, своєї мови, як найкращого Божого дару і всіх тих дарів, якими Бог обдарує і нашу душу і нашу землю рідну" Крім рідної мови, Митр. Липківський вчив свій народ любити і шанувати своє минуле. Він при кожній нагоді плекав національне коріння, плекав

тяглість нації. “Ми, українці”; говорив він, “будуємо своє рідне українське життя. Знайте ж на чому його будемо. Ми будемо його на праці, на боротьбі, на могилах, на кістках тих, що раніше нас працювали, раніш нас і Богові душу віддали. Наша молитва за них в ці дні в храмі, або на їх могилах буде їм від нас найкращою подякою за їх працю, за їх муки, за їх смерть. Справді, ті наші батьки та брати, що лежать у могилах, що життя своє поклали за волю і віру свою Матері, — вони для нас не померли, вони для нас живі, і їх високі могили з нами говорять; вони як ті гасла, стоять перед нами, вказують нам шлях до кращого майбутнього, закликають і нас до праці на життя України. З нігми говорять наші натхненні співці — Шевченко, Франко, Куліш, Леся Українка та інші, — від них багато чують і нам передають. З ними розмовляють наші історики літописці — Грушевський, Костомарів, Яворницький та інші, відновляють їх життя і працю на нашу науку й приклад. Ні, не померли для нас ті наші попередники, що свої білі кості за краще життя України склали в високих могилах. Їх душі, їх вічно живі, рідні нам душі, еднаються з нами, підбадьорюють в нас силу, підтримують надію, накладають на нас певні завдання й обов’язки до нашої Матері. Навчав Митр. Липківський своїх людей і людської гідності. Навчав він від щирого серця, сам вірив у що

говорив. А найголовніше, повчав він із щирою доброзичливістю, з любов’ю. Його наука була в гармонії з корінними прикметами української душі. “Браття”; говорив він, “ще з одним закликом я мушу звернутися до вашої християнської свідомості, до вашого сумління. На могилах близьких своїх щиро молитесь, переломлюйте хліб на спомин про них, але не дозволяйте собі нічого непотрібного, нічого зайвого, бо все, що ми дозволимо собі зайвого на спомин про них, чи в їжі, чи в питті — все це буде не на втіху нашим небіжчикам, а на більшу ще тугу для них. Не на користь, а на шкоду це буде й нашій святій Церкві, нашій громаді. Ми вже повинні взяти до уваги те, що наша Українська Церква — чим вона повинна відрізнятися від старої російської? Не тільки рідною мовою, а головне більшою християнською свідомістю, більшою побожністю й чеснотою своїх дітей. Будемо ж і ми на могилах своїх померших показувати помершим і живим, що ми справді християни, що утіху християнську ми покладаємо не в їжі та питті, а в радості й спокою й чистоті серця й життя. Будемо вважати, що до нас українців найбільше відносяться слова Христа: “Так нехай світиться світло ваше перед людьми, щоб усі бачили ваші добрі іла і прославляли Отця нашого Небесного. Понесімо ж на могили наших близьких не стільки їжу та пиття, скільки щире українське серце, теплу християнську молитву й чемне християнське поведіння. — Амінь!” Тяжко уявити собі, щоб така зрозуміла мова, з такою любов’ю до своїх людей висловлена, не мала впливу, не лишала по собі наслідків. І кількість українських парафій постійно зростала. Українська мова завойовувала все більше й більше храмів. “Чин Божественної Літургії Іоана Золотоусного”, перекладеної з грецької Митр. Липківським і виданої друком у червні 1920 року, швидко розпродалась. Після двохсотлітнього примушеного сну, Українська Церква протирала очі і могутньо зводилася на свої власні ноги. “Любі брати і сестри”, говорив Митр. Липківський, коли ви бачите, що відроджується наша Українська Церква, лунає в храмах і школах наша рідна мова, починається наша рідна освіта, то знайте, що це відроджується душа нашого народу, та душа народня, якої нічим не можна замінити. Хоч процес відродження Церкви і уші нашого народу поступав задовільно, перед українцями ще лишилася велика і важлива проблема. Щоб новонароджена Українська Церква могла практично усамостійнитися, щоб вона могла зберегти уже здобуте і забезпечити собі майбутність, їй треба було мати своїх єпископів. Таких, на жаль, як наслідок перебування нашої Церкви “в домовині”, між будівничими Української Церкви не знайшлося. Та на наше щастя, українці і перед цею проблемою не заломилися.

Вони не шкодували жодних зусиль, не нехтували жодною можливістю. Так ВУЦР довідалася, що в Полтаві є архієпископ Парфеній Левицький, українець, який прихильно ставився до української Церкви і навіть сам почав правити українською мовою. До нього приїхала делегація ВПЦР і він згодився взяти під духовну опіку всі парафії Української Церкви. Він навіть згодився стати митрополитом Української Церкви. Але як тільки про це все довідалася Москва, патріарх Тихон і його екзарх на Україну М. Ермаков, почали тероризувати архієпископа Парфенія і він, на жаль, заломився і відмовився від Української Церкви. Це був один із багатьох болючих ударів, що його пережили українці у тій боротьбі. ВПЦР невтомно продовжувала вишукувати інших єпископів, які з походження були українцями, або прихильно ставилися до УАПЦ. Так вони в Москві знайшли єпископа Грановського, також українця з Полтави. Його Москва ще в 1905 році покарала за те що він із Служби Божої викинув слово “самодержавного”. Після того він побував і на Сибірі і на Кавказі і нарешті опинився в Москві. ВПЦР нав'язала з ним жваве листування і він подавав надію, що приїде до Києва і очолить Українську Церкву. Але коли представник ВПЦР приїхав до нього, щоб разом їхати до Києва, еп. Грановський відмовився, покликаючись на старість і хворобу. Час ішов. Наближався Всеукраїнський Собор призначений на жовтень 1921 року, а Церква лишалася без свого єпископа. Вирішили звернутися до грузинської Церкви, яка таким же способом, як і Українська, стала автокефальною, лише там знайшлися свої єпископи, які очолили свою церкву. ВПЦР вирядила до Тифлісу двох кандидатів у єпископи - прот. Павла Погорілка і прот. Степана Орлика. Але вони доїхали до Харкова, а далше їх більшовики не пустили. З Харкова вони поїхали до Катеринослава (Дніпропетровська), бо довідалися, що там є єпископ ишневський і сподівалися, що він допоможе рідній Церкві, але він категорично відмовився. Потім вони ще заїхали до Полтави, бо сподівалися, що може еп. Левицький передумає напередодні Собору, але він відмовився і цього разу. І так, кандидати-посли ВПЦР повернулися до Києва на перший день Собору з порожніми руками! На Соборі, справа набуття свого єпископату стала стрижневою проблемою. І не дивлячись на всі попередні невдачі і розчарування, Собор, прикладаючи крайні зусилля знайти своїй Церкві т. зв. канонічну розв'язку проблеми, запрошує екзарха М. Ермакова. На Соборі зверталися до нього всяко - і з благанням, і з погрозою, щоб він таки висвятив українських єпископів. Але імперська політика Москви була вищою за християнство і канони і Ермаков покинув Собор

у ворожому настрої. І так, довгий ланцюг щирих і чесних намагань Української Церкви оформитися по останній традиції висвячування єпископів закінчився ні з чим. Можна собі уявити настрої Собору! Та разом з цим, ця ситуація внесла остаточну ясність у справу і на наше превелике щастя і; гордість, наші попередники-українці підняли тоді голову, гордо глянули на світ і зробили те що робить кожний себе шануючий народ і індивідум, а це - стає самостійним, незалежним і міцним в першу чергу, а визнання доконаного факту рештою світу приходить згодом своєю чергою, бо такий є закон природи! українці вдалися до первісного християнського способу висвячування і рукоположенням Собору висвятили для своєї Церкви обранця Собору — протоєрея Василя Липківського на Архієпископа і Митрополита України і тим завершили організаційну структуру своєї рідної Церкви. “Перед вірними з являється Архієпископ Василь, Митрополит Київський і всієї України. Він благословляє людей дикирієм і трикирієм на всі сторони. Люди підводяться з колін. У всіх на очах сльози. Люди бачать перед собою знайденого переосарха своєї Церкви — ознаку повноти церковного життя, символ єднання українського народу, бачать свого духовного проводиря. Цей великий, потрясаючо-зворушливий акт відбувся недавніх 62 роки тому, 23 жовтня 1921 року.

Цим актом українці відзискали те своє, що їм завжди належалося. Цим актом українці кінчили поневірятися на порогах т.зв. “каноничних братів у Христі” шукаючи від них братської і християнської допомоги. Як ми тількищо бачили, наші попередники такої допомоги ніколи не отримали, бо ці імперські ерархи пробували цупко тримати свою жертву на поталу своєї імперії. І навіть уже після того як українці відштовхнули ті смертельні обійми і пішли своїм шляхом, вороги не вгавали, кидали навздогін каміння і безсоромно і нахабно переконали світ, що ерархія відродженої Української Церкви не є канонічна. Та з ворогів не дивно.... А тим часом, ерархія відродженої Української Церкви підняла українську людність до нових висот християнського вчення і українського патріотизму, про що свого часу Митрополит Іларіон Огієнко сказав: ‘Жодна з українських організацій не зробила стільки для національного освідомлення Українського Народу, скільки зробила Українська Автокефальна Православна Церква Митрополита Василя Липківського. Українці молодшого покоління можуть справедливо дивуватися — чому ж у наших церквах і школах не вчать про Митр. Липківського, про того велетня духа, того справжнього Мойсея українського

народу, який вивів Рідну Церкву з московської неволі, про ту героїчну сторінку нашої історії, коли то наш народ вирівняв свою спину, піднявся на весь ріст і сміливо взяв свою долю у свої власні руки! У добу усамостійнення найменших народів світу, у добу зростання національної свідомості, у добу ствердження суспільно громадських прав людини, поведінка нашого народу, на чолі з Митрополитом Липківським, була б нашої молоді дуже зрозумілою і вона була б за нього горда. Не виховувати було наші покоління на спадщині Митр. Липківського було великою втратою; було закопуванням тих талантів, про які повчає нас євангельська притча, було гріхом. Чому в наш час цього не робиться і як пояснюють такий стан речей провідники нашої спільноти, питання лишається відкритим. А тим часом, молодше покоління дає свою відповідь на ці питання заініціювавши будову пам’ятника Митр. Липківському, щоб витягнути на поверхню приховані скарби нашої історії, щоб їх пізнавати і ними гордитися, з вірою, що така відповідь не тільки об’єднає історію нашої Церкви в одну тяглість, а також допоможе привести до спільного знаменника православну людність усіх паростків нашої однієї Церкви.

Петро Матула

“Наші свята”

Різдвяні приказки

Не передай куті меду!

На Різдво мете снігами, буде осінь з пирогами.

Чи та кутя щедра, чи вона голодна, а припадеш до макітри — від’їстись не годна!

Хоч свяченою водою купайся щоднини, яку вроду батьки мають, така і в дитини!

Настя (4 січня) на помості — три празники в гості.

Такий побожний, що кожну чарку горілки свяченою водою запиває.

Не лайся — дідух на покутті!

На Святвечір і худобина людську мову розуміє.

Люди колядують, а павуки працюють.

Як дзвіночки задзвонили — скупі двері зачинили

Різдво йде, коляду веде.

“ЗИМА НАРОДІВ”

В19- столітті, Весна Народів вказала шлях до воли поневоленим народам а, Україна увільнилася від кріпацтва. В 20-столітті, українській народ, пержив, жакливу жорстоку німецько-советську війну, голодовий геноцид, смертні табори ГУЛґу та неувяні терпіння. В кіцевому результаті, Аліанти розгромили нацизм а Москва виграла війну та окупувала всі українські землі. В 2091-ці, під тиском волелюбних народів, союзна тиранія розпалася, як гнилий гарбуз, Україна осягнула незалежність. А путінське намагання оживити московську імперію, віще світові холодну довгу морозну зиму.

Московська агресія, забрала Крим і проливає не винну кров нашої молоді на Донбасі. Москва пропагандивною брехнею, відмовляє свою причетність у війні на Донбасі, та порізняє країни НАТО і теророзує світ атомною зброєю. Подих холодного вітру, по виборах в Америці, тривожить тверезо думаючих та Україну.

Не в гнів нікому, але Україна не є готова на відкриту війну з агресором, бо чиновники, за виинятком малої групи, всіх гілок влади, від найбільшої до найменшої, не дбають про добро народу та держави, тільки про свої інтереси і збагачення. На приклад, незаперечна правда, чи судді потрібно 9 автомашин? Чи нардепові є потреба мати свого літака, щоб поїхати на обід до Швайцарії. Чи мало є гарних місцевостей в Україні, щоб чиновнику треба аж в Еспанії вдержувати чудову вілію з байсеном. Чи потрібна нардепові сорочка за шість тисяч дол. Після оголошень декларацій чиновників, аж соромно стає, коли читати про їхні багатства, як в Україні так

за кордонами. Та багато, багато більше злочинних вчинків.

Шановна політична еліто, погляньте позадсебе, чи неправдою є, що ще недавно ви вийшли із колгоспного поля та стаєнь, чи вам не соромно їздити мерседесами, коли ваші ще рідні не мають коня грядку зорати, коли тисячі стоять на кордоні з Польщею, щоб заробити копійку на хліб? Чи ви не бачите, як гине наша патріотична молодь, щоб зберегти машини добра? Чи ви не думаете, що станеться з вашими маєтками та вами, якщо затра вторгнеться східня агресивна банда та пожине вас в тайгу дерева рубати? Подумайте, чи не лутше, зараз віддати хоч половину ваших маєтків на закуп летальної зброї, щоб здержати ворога на ваших воротах! Пам'ятайте, що воля ціни немає!

**Колонка Івана
Буртика
Нью-Джерзі, США**

“Думки багатос...”

РЕКЛАМА

ШВИДКО

ЗРУЧНО

ПРЯМО В РУКИ

Найшвидший і найбільш надійний посилковий сервіс до України та країн СНД. Порівняйте терміни доставки пакунків через компанію МІСТ з другими компаніями і переконайтесь в цьому самі.

<ul style="list-style-type: none"> ● ДОСТАВКА КОРАБЛЕМ В Україну: 30-40 днів В Москву: 30-40 днів В Ст. Петербург: 35-45 днів Решта регіонів на www.meest.us 	<p>ЕКСПРЕС ДОСТАВКА ПОСИЛОК:</p> <p>В Україну: 3-5 робочих днів</p> <p>В Москву: 5-7 робочих днів</p>
---	--

- ВІДПРАВКА АВІА І МОРСЬКИХ ВАНТАЖІВ
- ДОСТАВКА АВТОМОБІЛІВ У КОНТЕЙНЕРАХ
- УПАКОВКА І СТРАХУВАННЯ
- ПЕРЕКАЗ ГРОШЕЙ ЗА НАЙНИЖЧИМИ ЦІНАМИ

1-800-288-9949 www.meest.us

Marketing and design by imaginesstudio.com

Редагує колегія. Адрес редакції: Релігійний бюлетень журналу «Бористен»
«Наша Церква - Київський Патріархат», вул. Телевізійна, 3,
49010, м. Дніпропетровськ, Україна. Тел. 050-340-28-27.
E-mail: fidelsukhonis@gmail.com

Представництво редакції:

У США

Mr. V. Babanskyj, 74,
Oakridge Lane
Watchung, N.J.
07069, USA.

В Україні:

Володимир Барна
вул. Банкова, 2
01024, м. Київ
тел. 066-62432-31

borysten.com.ua - архів бюлетнів
CatArt Верстка та дизайн

Підписано до друку 17.02.2016
Папір офсетний. Друк цифровий
Видавець ФОП Озеров Г.В.
м.Харків, вул.Університетська, 3, кв.9
Свідоцтво про державну реєстрацію
№ 818604 від 02.03.2000